

Клас: 8.

Дата: 05 травня 2020 року.

Урок № 62.

Тема: «Вітка + Галя, або Повість про перше кохання» В. Чемериса – гумористична повість про життя і пригоди школярів із села Великі Чаплі, дружбу і перше кохання, вірність і перший поцілунок, дуель і перше побачення

В зошиті написати дату, яка написана вище. Переписати тему повністю (вона написана вище після слова «тема»).

Мотивація навчальної діяльності.

Слово вчителя.

Діти, які найкращі ліки для зміцнення організму, для гарного настрою не можна придбати в жодній аптеці світу?

Так, справді, це – сміх. Його ми не купимо ні в краплях, ні в пігулках. Але саме Добродій Сміх викликає появу позитивних думок і гарний настрій, чим зміцнює імунну систему. Коли усміхнутися перехожому – він усміхнеться у відповідь. Коли усміхнутися небу і сонцю – розійдуться хмари. Коли усміхнутися Всесвіту – станеться щось казкове. Усміхніться одне одному вустами, очима, долонями, серцями.

Бесіда.

Ми розпочинаємо вивчення нового розділу - «Український гумор».

- ❖ Пригадайте, що таке гумор.
- ❖ Що є об'єктом сміху в гумористичних творах?

Новий матеріал

Слово вчителя.

«Життя вимірюється не кількістю прожитих років, а тим, що встиг зробити, який слід залишив на землі, скільки добра подарував людям»,— так вважає відомий український письменник-гуморист Валентин Чемерис. З його іскрометною гумористичною повістю «Вітка + Галя, або Повість про перше кохання» ми й розпочнемо знайомство на сьогоднішньому уроці.

Полтавщина – це край хліборобів і поетів, митців плуга і пера, закоханих в рідну землю в красу навколишньої природи. А ще Полтавщину називають Олімпом українського гумору. Вона подарувала світові І. Котляревського,

Г. Сковороду, Є. Гребінку, Л. Глібова, П. Гулака - Артемовського, В.Самійленка, І.Нечуя - Левицького, Остапа Вишню. Тут народився і беззаперечний класик сучасної української літератури Валентин Лукич Чемерис.

Валентин Лукич Чемерис народився 8 липня 1936 року в селі Заїчинці Семенівського району Полтавської області. З 1953 року жив і працював у Дніпропетровську. 1971 року закінчив Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. О.М. Горького. Працював у радгоспі, на низці підприємств Придніпров'я, в редакціях обласних газет, видавництві «Промінь». 1989 – 1993 рр.— голова Дніпропетровської організації Спілки письменників України, працював в Адміністрації Президента України головним консультантом Президента з питань літератури (1993 – 1994).

1996 – 2000 рр.— секретар Національної Спілки письменників України, член її Президії і Вищої Ради.

Нині живе в Києві. Багато років працював у редакції газети «Літературна Україна» заступником головного редактора й завідуючим відділом сатири «Вишняк». Уклав 4 збірки антології українського сміху «З ким сміється Україна».

Нагороджений орденами рівноапостольного князя Володимира Великого (I, II, III ступенів), святого архистратига Михаїла, Св.Кирила й Мефодія, Андрія Первозванного II ступеня, Почесною грамотою і медаллю Кабміну України та іншими відзнаками. Заслужений працівник культури України.

П'ЯТЬ СВІТІВ ВАЛЕНТИНА ЧЕМЕРИСА.

У кожного з нас свій світ. Особливо в неординарних людей, у творців. У декого їх буває й по кілька. У Валентина Чемериса їх аж п'ять.

Світ перший – історичні романи, повісті, оповідання письменника: «Ольвія» (чотири перевидання), «Фортеця на Борисфені», «Смерть Атея» (літературна премія ім. Д. І. Яворницького) "Генерали імперії", «Ордер на любов» (Міжнародна премія Українського козацтва «Лицарське перо», 2008).

Світ другий – детективно-пригодницькі книги: «Убивство на хуторі біля Диканьки» (літературно-мистецька премія ім. І. Нечуя-Левицького), «День Ворона», «Тайна Агати Крісті», «Таємнича пригода на Орілі», «Золотий саркофаг» та ін.

Світ третій – фантастика: роман «Приречені на щастя», «Білий корал детективу», «В сузір'ї Дракона», «Феномен Фенікса» тощо.

Світ четвертий: твори з сучасного життя:

- ❖ оповідання, повісті. «Державна коханка» (премія ім. Ю. Яновського за кращі оповідання»);
- ❖ романи-есе: «Сини змієногої богині», «Президент», «Голгофа українського православ'я», «Бомба для патріарха».

І нарешті **світ п'ятий** – сатира та гумор. Власне В. Чемерис і починав як сатирик-гуморист. Видав вісімнадцять книг веселого жанру (всього в нього вийшло більше п'ятдесяти). Серед них — «Царська охота», «Вибори таємного агента», «Як стати щасливим», «Вуса № 3» (свого часу були відзначені журналом «Перець»). За що автор отримав премію ім. О. Вишні, ім. С. Олійника, ім. Ф. Ф. Маківчука, він лауреат веселої премії Одарки та Карася, що її присудила газета «Молодь України».

Робота над змістом повісті.

Валентин Чемерис написав твір «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання», коли йому було близько тридцяти років. Ніхто не знає, чи був насправді Вітька Горобець. Може, це автор пригадав свої почуття й розповів про пригоди, що трапилися з ним.

Незважаючи на жартівливий тон оповіді, у повісті порушено важливу проблему – зародження першого кохання, яке згодом, можливо, стане великим і навіть єдиним. «Поживемо – побачимо. Все можливо на білому світі», - пише В. Чемерис. А якщо ні, то через роки, за твердженням самого автора, дівчина «буде прибігати у сні голубою куницею, швидкою, як вітер, і бентежною, як прекрасна казка».

- ❖ Яка ваша думка: кохання Галі й Вітьки з часом мине чи залишиться світлим спогадом на все життя?
- ❖ Як автор змальовує зародження кохання? Воно з'явилося несподівано чи виросло на ґрунті дружби? Як у творі показано новий етап у стосунках Вітьки з подругою дитинства? Прочитайте відповідні рядки. Чи є в них натяк на жарт?
- ❖ Як змінився Вітька, коли закохався? Чому хлопцеві так тяжко?
- ❖ Чому Вітька звертається по допомогу до Федька?
- ❖ Чому вважає, що дванадцятилітній Котигорошок більше знається на коханні?

Бесіда (усно дати відповіді на питання):

- ❖ А з яким почуттям ви читали повість?
- ❖ Чи можна назвати твір гумористичним?
- ❖ Які епізоди найбільше насмішили?
- ❖ Хто з героїв викликав особливу симпатію?
- ❖ Розташуйте подані поняття за їхньою значущістю у вашому житті: праця, навчання, дружба, кохання, хобі. (Напишіть в зошиті ланцюжок із понять у такій послідовності, яка здається вам найкращою).
- ❖ На яке місце ви поставили дружбу? А кохання? Яку роль відіграє це почуття в житті чотирнадцятилітніх?
- ❖ В житті існує одвічна проблема кохання. Яким треба бути, як себе поводити, щоб здобути його? Сподіваюся, що твір, з яким ми познайомимося, допоможе вам зрозуміти, що таке кохання, підкаже шлях до нього. Напевно, кожен із вас хоче бути щасливим!?
- ❖ А що ж таке кохання у вашому розумінні?
- ❖ Чи можна про кохання розповідати з гумором? Хто має таке право?

Запитання для хлопців.

- ❖ Як ви оцінюєте вчинки Вітьки?

- ❖ У чому він помилявся?
- ❖ Чому переживав провали?
- ❖ Який із задумів був цікавим?
- ❖ Що завадило втілити його?

Запитання для дівчат.

- ❖ Як оцінила Галя вчинки Вітьки?
- ❖ Якби ви були на місці Галі, чи зрозуміли б, що коїться у Вітьковій душі?
- ❖ Яким діям хлопця дали б найвищу оцінку?

Дослідження-пошук.

Як ви вже з'ясували, повість було написано більш ніж півстоліття тому, і Галя з Вітькою – ровесники ваших бабусь і дідусів.

- ❖ Знайдіть за одну хвилину принаймні п'ять доказів того, що герої живуть у зовсім іншу добу.
- ❖ Що ж ріднить вас із героями твору?
- ❖ Чим близькі вони сучасному читачеві?

Підсумок уроку.

Слово вчителя.

Справжнє кохання — це велике надбання людини. Воно формує особистість, визначає її сутність: воно стає головним випробуванням у житті людини, робить її щасливою або нещасною. То чи існує справжнє кохання сьогодні? Мабуть, що так, оскільки й зараз люди продовжують здійснювати героїчні та безглузді вчинки задля кохання і страждають від цього. Це й робить їх людьми.

Вікторина «Дванадцятий».

Чи були ви уважними читачами? Дайте відповіді на дванадцять запитань і отримайте найвищий бал.

В зошиті посередині вкажіть назву завдання («Дванадцятий»), а спочатку наступного рядка вкажіть номер завдання і дайте коротку і стислу відповідь.

1. У якому році відбуваються події, описані в повісті?
2. Яке прізвисько мав Федько Котигорошок?
3. Про що редакція газети порекомендувала Вітькові написати вірші?
4. «Завжди прилизаний, напахчений одеколоном, мамин синок, ябеда і боягуз, хвастун і брехун» - це характеристика...
5. Хто такий Даний Етап? Назвіть ім'я.
6. Що лежало в кобурі міліціонера?
7. Що завадило глядачам насолодитися поцілунком у кіно?
8. Яке дивацтво було в діда Свирида?
9. Скільки коштувала біла хлібина, з якою Федько йшов свататися?
10. На сватанні Федько сказав Галіній матері, що шукає ...
11. Напис «Вітька + Галя» Федько зробив на... .
12. Універсальним методом лікування сина для Вітькової матері був... .

Д/з.

Складання кроків Вітьки до серця коханої.

Прагнучи завоювати серце Галі, Вітька випробовує різні методи. Утворіть кроки Вітька, поставивши їх у правильній часовій послідовності: 1) сватання, 2) дуель, 3) серенада, 4) кіно, 5) приворотне зілля, 6) поцілунок, 7) перше побачення, 8) вірш у газету, 9) любовне посланіє.

Завдання виконати в зошиті письмово.

Завдання виконати до 14 травня 2020 року.